

Yttrande över Skolverkets redovisning av uppdraget gällande Naturbruksprogrammet (Dnr 2015:1247 samt 2016:268).

Bakgrund

Skolverket har haft i uppdrag att med utgångspunkt i Yrkesprogramsutredningens förslag om nya inriktningar inom Naturbruksprogrammet föreslå förändringar i ämnes- och kursplaner, hur många gymnasiepoäng som de nya inriktningarna ska omfatta samt examensmål för programmet. I förslagen försvinner flera yrkesutbildningar helt från svensk gymnasieskola, bland annat de som kopplar till sportfiske och naturbaserad turism.

Samtidigt pågår den statliga utredningen "En attraktiv gymnasieskola" (Dir. 2015:31), där en särskild utredare ska analysera och föreslå åtgärder för att alla ungdomar ska påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning och därmed få de kunskaper som behövs såväl i arbetslivet som för fortsatta studier. Förslag ska lämnas som innebär att de nationella programmen i gymnasieskolan vidareutvecklas och ger en bred gemensam kunskapsbas. Detta uppdrag ska redovisas senast den 30 juni 2016.

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund, Sportfiskarna, har tagit del av remissen och önskar lämna följande synpunkter.

2013 lanserade Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten, de ansvariga myndigheterna för fritidsfiskets och fisketurismens utveckling, sin strategi "Svenskt fritidsfiske och fisketurism 2020". I den unika rapporten fastslår de bägge generaldirektörerna att fiske är ett av svenskarnas vanligaste fritidsintressen, att Sverige har fantastiska förutsättningar för fritidsfiske och att tillgängligheten till både privata och allmänna fiskevatten tillsammans med utländska fisketurister skapar mycket goda förutsättningar för fisketuristiskt företagande i Sverige, särskilt på landsbygden. De bägge myndigheternas vision är att fisketurismen i Sverige minst har fördubblats till år 2020 och är en viktig del av svensk besöksnäring som skapar arbetstillfällen och betydande samhällsekonomiska värden.

I Statistiska Centralbyråns stora undersökning från oktober 2014 (Fritidsfisket i Sverige 2013, JO 57 SM 1401), den mest omfattande undersökning om svenskarnas fritidsfiskevanor som har gjorts, konstateras att 1,6 miljoner svenskar i åldrarna 16-80 år fiskar någon gång per år. Varken barn under 16 år eller utländska turister är medräknade i statistiken, vilket ytterligare förstärker fritidsfiskets starka ställning som betydande friluftaktivitet. Den beräknade omsättningen för det svenska fritidsfisket, som bland annat inkluderar guideverksamhet, uppgår till 5,8 miljarder kronor.

Sportfiskarna har i många år haft ett tätt samarbete med flera naturbruksskolor och vi har flertalet anställda som har en bakgrund från svenska naturbruksskolor med sportfiskeinriktning, både som studenter och lärare, och som idag jobbar med antingen främjandeverksamhet eller som fiske- och vattenvårdare. Eftersom förbundet är i en expansiv fas har vi stor nytta av de svenska naturbruksutbildningarna med sportfiskeinriktning, inte minst då både praktikanter och utexaminerade med genomgången sportfiskeutbildning hos dessa naturbruksskolor erfarenhetsmässigt ges en kvalitetsstämpel av oss på förbundet och andra arbetsgivare inom sportfiskebranschen.

Naturbruksskolorna i Sverige utbildar personer som vill jobba med naturbaserad upplevelsenäring, exempelvis inom sportfiske och fisketurism, en växande näring i Sverige och den typ av upplevelsenäring som Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten alltså säger sig vilja satsa på. Uppföljningar från fyra svenska naturbruksskolor har visat att en hög andel avgångselever får anställning inom branschen. Det är denna yrkesgrupp som i huvudsak ska utgöra arbetskraft i Sveriges kommande satsning inom sportfisketurism och från flera naturbruksskolor menar man att just utbildningen av sportfiskeguider borde fördubblas för att täcka behov och efterfrågan. Istället anser Skolverket i sin konsekvensanalys att de ämnesplaner som idag finns och som syftar till yrkesmässigt fiske och vattenbruk är tillräckligt. De arbetstillfällen som genereras

inom dessa ämnesområden är ytterst få och uttalandet visar på både oroande och allvarliga kunskapsbrister i frågan.

Om förslagen går igenom försvåras möjligheten att läsa kurser som ger naturvetenskaplig behörighet för högskolestudier. Dessutom kommer de eftergymnasiala yrkeshögskoleutbildningarna inom ämnesområdet att påverkas kraftigt negativt, då de grundläggande kunskaperna ofta förvärfvas genom motsvarande gymnasiestudier. Sammantaget riskerar både utbildningar och hela skolor att läggas ner.

Sportfiskarna konstaterar också att sändlistorna för remisserna var ytterst korta och att remisstiderna på några få veckor var oacceptabelt korta, med tanke på den mycket stora påverkan de föreslagna förändringarna kommer att få. Tiden måste anses alldeles för kort för att i fullhet överblicka konsekvenserna av Skolverkets förslag.

Mot bakgrund av detta vill Sportfiskarna starkt motsätta sig de föreslagna förändringarna, där yrkesutgångar och kurser inom naturbruksprogrammet med fokus på naturbaserad turism, jakt och fiske riskerar att läggas ner. I nuläget pågår den statliga utredningen "En attraktiv gymnasieskola" (Dir. 2015:31), och Sportfiskarna anser att det är anmärkningsvärt att man inte avvaktar resultatet av denna utredning.

För Sportfiskarna,

Jesper Taube

Kanslichef HK

Markus Lundgren

Tillförordnad fiskevårdschef